

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a lap tulajdonosnak kül-
dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyilttér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.

A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvnyom-
dászatjában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Ellenzéki harc.

Zombor, 1898. október 10.

Akárki mit mondjon, egy cseppet sem lehet komolyan venni a függetlenségi párt akcióját. A közvélemény rosszaságát fejezheti ki fölötté. A ki megfigyeli a dolgok állását, az azonnal beláthatja, hogy az egész küzdelemhez nagyon kevés köze van a politikai komolyságnak.

Az önálló vámtérületet követelik és Bánffy Dezső báró bukását akarják. Ez a sarkalatos programjuk is csak bunkó a kezükben, nem cél, hanem eszköz, nem elv, hanem fogás. Bukjék Bánffy, a többi azután már mellékes. Legyen közös vámtérület, csak ne legyen Bánffy-kabinet. S üsse a manó a kvótát, csak üsse meg a gyűlölt miniszterelnököt. Erre a célra minden eszköz jó, még az önálló vámtérület is. Ebben a karban minden fegyver kívánatos, még a kifancamított logika is. Ebben a hájszában győzni kell szuszszal, tehát a tudó a fő, az ész mellékes. És végül ebben a harcban semmi sem szent, még az ország érdeke sem, a törvényhozó testület tekintélye sem.

Ha lehet még ma a törvényhozó testület tekintélyéről beszélni, ez a kormány és a szabad-
elvűpárt érdeme. Az ellenzék megható egyértel-
műséggel évek során át hiven elkövetett mindent,
hogy e tekintélyt pocská tegye. Hiszen a
mostani ciklus elejétől kirtartóan kürtölték, hogy
a parlament a választásoknál fogva nincs hivatva
arra, hogy a nemzet nevében hozzon törvényeket
és a nemzeti párt az ő gyerekes duzzogásával,
melylyel programtalanságát leplezni vélte, egye-
nesen azt akarta demonstrálni, hogy ebben a
parlamentben nem is érdemes felszólalni.

Hogy mennyire komolyan vette ezt az állás-
pontját, mutatja, hogy most nemcsak felszólal,
hanem obstruál is. A függetlenségi párt ágról
szakadt erőszakossággal inscenálta az obstrukció-
kat, szintén hangzatos jelszavak mellett, minden
erkölcsi meggyőződés nélkül. Megobstruálták a
16-ik paragrafust, hogy győzelemkép hirdessék
e paragrafus megszigorítását. Megobstruálták a
provizórium törvényét, hogy törvényen kívüli álla-
potba hozzák az országot. És megobstruálták
mostanában a kormány egyszerű napirendjét,
szintén szánalmasan kierőszakolt ügy alatt.

Rövid időn belül ez a gyakori megakasztása
a parlament működésének csak megrendítheti a
bizalmat e parlament életrevalóságában. Követ-
kezetes törekvése az egy fajiós kisebbségnek,
hogy a többségnek ellenében, minden tekintet
nélkül arra, hogy miről is van szó. Sajtótörvény,
vagy kiegyezés, nekik egyre megy. És régen
elgocskolták volna a törvényhozás tekintélyét,
ha az ő megakasztó törekvéseiknek ellenére is a
kormány nem sikerült volna értékes politikai
eredményeivel támogatni, sőt növelni is a magyar
politika reputációját. Hogy az osztrák ziláltság
mellett a magyar parlamentet állíthatták oda
mintaképül, hogy az Ausztriát illető aggodalmu-
kat az egészséges, konszolidált Magyarországra
való tekintet tudta enyhíteni, bizonyára nem annak
az ellenzéknek az érdeme, mely nem a maga po-
litikai irányát szolgálja, hanem egy személy ellen-
tör, nem is politikai ténykedése miatt, hanem a
legegyszerűbb gyűlölségből.

De soha annyira imminens nem volt a küz-
delem, mint most, mikor az ellenzék okvetlen-
kedés már nem is a parlament tekintélyét csor-
bitaná, hanem világszerte egyszerűen nevetségessé
tenné. Szomorú beavatkozása a sorsnak, hogy ezt
a neveltséget, melyet a multkor napirendjavaslat
fölött való szavazás a házszabályokban járatanok
számára magában rejtett, belefúlladt az ország
fájdalmába. Senkinek sem volt kedve nevetni,
könyes szemmel a királyi ravatalt nézte mindenki
és nem ügyelt arra, hogy a magyar parlament
ma dönti el, mit csináljon a mult héten.

De most már ez a neveltség gyilkolna és
nem a Horánszky-Polányi-féle konzorciumot, hanem
a magyar alkotmányosságot, mely egy ilyen kon-
zorciumot lehetővé tesz. Horánszky Nándornak
csak hadd legyen bátorsága továbbra is megki-
sérteni e gyilkos neveltség terjedését, a kormány-
nak meg van a komoly eltökélése, hogy megvédi
ellenök az országot és e törekvésében nem
akasztja meg az a körülmény sem, hogy ezuttal
magát az ellenzékét is megvédi a saját munkájuk
káros hatásaitól.

A szabadelvű pártban nem egy hive volt
annak a taktikának, hogy az ellenzék obstruk-
ciójának szabad utat nyissanak, hadd váljék nyil-
vánvalóvá, hogy ezek a pártok komoly parlamenti
munkára képtelenek. Pártszempontból ez a mód

csak előnyére vált volna a kormánynak, de soha
sem méltó érdeme maradt, hogy nem nyult hozzá,
hanem bölcsen és önmegtartóztatással kitért előle.

Az ellenzék megtartását nem lehet a kiegye-
zés kérdéséből megítélni. Évek során át ugyan-
azt a megakasztó taktikát üzi és egyetlen célja
Bánffy bukása. Nem is obstrukciók azok, miknek
tanui voltunk, hanem egyetlen akció, egy buj-
dosó obstrukció, mely mindig lappang s csak
adandó alkalomra vár, hogy kitörjön. Alkalmat
találnak, esztendőnkint körülbelül háromszor, de
nem rajtuk mult, hogy ez alkalmak inkább ke-
csegtetők voltak, mint alkalmak. A tizenket-
tedik órában, néha azon is tul a harcias tábor
megrázta magát és úgy hullottak róla a hazafias
aggodalmak, mint — legyen a hasonlat megtisz-
telő — az oroszlan sörényéről a beleragadt galy.
Célt sohasem értek s a harcot mindig beszünt-
tették, jobb alkalomra halasztván azt.

A mostani obstrukció sem lesz az utolsó,
mert mostan is majd szorulnak — jobb alkalomra.

A fül egészségtana és az iskola.

Írta: Holzmann Ignác, néptanító.

Mig a szem az iskola egészségtanában napról-
napra több méltánylásban részesül, addig a fülre
nagyon kevesen gondolnak. Ez tán onnan ered,
hogy az iskola kevésbé járul a fül romlásához,
mint a szeméhez. Pedig a fülbántalom és az iskola
közt mégis van összefüggés.

Statistikai adatok bizonyítják, hogy valamint
a rövidlátás fokozódik, minél magasabb osztályba
jut a növendék, épen úgy szaporodik az évek
haladtával a fülbajok száma is. Pillantsunk csak
be az iskolába s vegyük szemügyre, hogy miként
folyhat be az iskolai élet a tanuló hallásszervére.

Szóljunk ezuttal csak a nagyothallásról.
Magától értetődik, hogy az a gyermek fej-
lődésének hathatós akadály. A nagyothallók
rendesen figyelmetlenek s azért bajt okoznak a
tanítónak. Ez nagyon is természetes valami.

Hogyan is érdeklődjék valaki oly beszéd
íránt, a melyet nem ért?

Ha a gyermek minden igyekezetét arra
összefofoztatja, hogy a tanító szavait, melyek
csak *határozatlan körvonalakban* jutnak el hozzá,
értelmezési művelet által kiegészítse: ezen állapot

A „BÁCSKA“ tárcája.

Episztola.

— Lizettnek. —

Kolozsvár, 1897. december.

... Emlékszik-e a kis szobára még
S a most poros és ódon bútorokra?
A pamlagra, a melyen délután
Oly édes szenderrel pihent gyakorta?
Emlékszik-e a villanyos fauteuilre,
Mely két karomból és ölemből állt...
Óh, mondja, nem feledte még egész' el
A szöke, kis poéta ideált?

Emlékszik-e a vidám éjszakákra?
(Vigabbak voltak, mint a nappalok!)
A cimborákra s női társaságra,
A melylyel együtt sokszor mulattot.
És kis kutyáját, a bájos Fidit,
Ki itt gubbaszt most' szomorún megettem:
Feledte volna őt is? — Nem lehet!
Hisz sokkal jobb ön, édes jó Lizettnek.

De mondja: mikor itt bagyott faképnél:
Nem sirt s nem érzett semmi bánatot?
Oh én éreztem! Ré emlékezem csak:
S könyvem kicsordul, szívem ég, sajog.
Hogy fájt a válás! E kicsiny tanyán itt
Akkor minden, de minden gyászra vált...
Fidit megvertem: hadd búsnljon ő is
S gyászos sütétre főztem a theát.

Mért is hagyott el édes, jó Lizettnek?
Ön nélkül oly kihalt e kis lakás!
Ön nélkül oly sivár az élet itten!
Önt nem pótolja senki, senki más
Szívem oly egy, úgy összeforrt magával,
Mint a zoltár édesbús dallamával,
Virággal illat, erdővel madárdal,
Mint fénynyel a nap, éj a holdsugárral...

Hallgasson hát most esdeklő szavamra
És legyen újra az én szeretóm!
A kis szobában várva-várok önre,
Nap-napra várok, vágyva, epedőn.
A kis nyugágyat én magam vetem meg
Lizettnek, az én drága kedvesemnek;
A kandallóba én gyűjtök tüzet...
Legyen meleg, ha eljön jó Lizett!

S eljönnek majd a vidám cimborák is,
A jó fiúk, a sok pajkos leány;
Ilus, Margit s a többiek, a kikkell
Sokat kacagtunk sok vig éjszakán.
Pezsgőt iszunk, önt ünnepelve édes,
(Derek zsidóm újból hitelt nyitott)
Lesz sonka, nyelv, szalámi... vekni is lesz
S theával eszünk majd a — citromot.

Mily édes lesz az, ha szomjas szememmel
Halvány arcát pirosra csókolom!
Ajkunk parázsa egybesisterelve...
S lelkeim lelkébe olvad angyalom!
— E régen várt viszontlátásnak üdvét
Ha tudná, milyen sóváran lesem...
Oh és hogy míg itt rovom a betűket:
Szemem könyekbe lábbad csöndesen.

Jöjjön tehát el és szeressen engem,
Mig el nem fonnyad ifjú életem.
Mig a zsarát ki nem búny hó szivemben,
Mig érezek, míg önt szeretethetem.
Oh jöjjön, mert azt hallja majd csak egyszer:
Egy jó fiú meghalt, mert önre várt...
Inkább csókdossa, mintsem megsirassa
A szöke, bús poéta-ideált!

Keményfi.

Bortán-vár (Bodrogh-vár) legendája.

Hírlik, hogy a „Bács-Bodrogh vármegyei Történelmi
Társulat“ a folyó év október havában a bodrogh-monos-
torszegi határvonalon levő Bortán várat, melyet egye-
sek Bodrogh várának is tartanak, felkutatni készül.

Ennek ötletéből, mint időszerű dolgot, elmondom a vár
legendáját úgy, a hogy azt a bodrogh-monostorszegiek
ajakáról hallottam.

Beharangoztak...

Az ájtatos hívők serege ünnepies ruhába öltözve
siet az istenházába, hogy megülje a Megváltó feltáma-
dásának emlékére szentelt magasztos ünnepet, a husvétet.

A csengelyű lágy szavára megszólal a templom
orgonája. Érces hangja, mint a meny harsonája, betölti
a szent hajlékot; majd csendes, fuvolaszerű melodiába
olvad át s az áhitat szárnyán repesve hirdeti a keresz-
ténység örömet, hogy... feltámadott!... alleluja!

Alleluja! — alleluja! hangozzák vissza a boltíves
falak...

Az orgona mélabus akkordjai a hívek hatalmas
korusának énekével lélekemelő harmoniába vegyül, mely
megrezegetti az érzelmek burját és közelebb emeli az
embert Istenéhez... E közben a pap is megjelenik,
teljes egyházi díszbe öltözve, a főoltár előtt, melynek
homlokzatát a feltámadt Krisztus miniatúr szobra ékesíti
s megkezdí az „örög-misé“.

Amott, a templom félreeső fülkéjében, az egyik
mellék-oltár lépcsőjén térdel ájtatos imába merülve
Kopács Ferkó, a falu legjámorabb legénye. Közönsé-
gesen csak „csöndes Ferkó“-nak hívták a falubeliek.
Nem járt az se koresmába, se fonóba, hanem annál
többet a templomba. Istenfélő, józan gyereknek ismerte
mindenki, kinek ajakát szitok vagy más rossz szó nem
érintette. Csak azt suttozták felőle, hogy néha, holdvi-
lágos fényes éjszakákon körül járja az udvart és a
kertet, mint egy hazajáró lélek; különösen holdváltó-
zaskor nincsen nyugovása. Ilyenkor, mintha imádkoznék,
égre emelt tekintettel jár-kél éjjeli utain.

A templom drótháló ablakán beszűrődő tavaszi
napugár ingerkedve játszik az egyik lobogó fényes
aranygombján. Kopács Ferkó tekintete ellenállhatatlanul e
fénypontra tapad; s minél inkább vibrál a tündöklő
napugár a fényes gombon, annál kegyetlenebb vonzó
erővel köti oda le a „medium“ megmerevült tekintetét.

Az orgona fülbemaszó zenéje édes merengésbe
ringatja a lelkeket; Kopács Ferkó átszellemült arca

neki nehezére válik. Azonban még így sem fog megérteni mindent.

Mikor a gyermek ezen igyekezetének sikeretelenségét látja, kedvetlen lesz s elidegenedik a tanulóktól. Megtörténhetik az is, hogy az ilyen nehéz hallású gyermek a nagy erőfeszítés által idegessé lesz. Nem példánküli eset, hogy a nehéz hallású gyermeket butának bélyegezték s mint ilyet kivették az iskolából.

Mindennek azonban elejét lehet venni, ha ideje korán ismerjük fel a gyermekben a bajt, mely alkalommal — ha csak lehetséges — szakorvoshoz kell folyamodni.

Gyakran a fülbetegségek szoros kapcsolatban vannak az orrbetegségekkel. Ily egyének fellépésükről, állásukról, beszédükről, hallgatódzásukról és arckifejezésükről ismerhetők fel rögtön, mert hallási képességük a rendesen csekélyebb. Gyakran már első tekintetre fel lehet ismerni, melyik fülle hall nagyot, mert rendesen arra fordítja a fejét, a melyik fülével jobban hall.

A fülbeteg füle rendesen folyik is. Az ily fület a közvélemény szerint nem szabad bedugni, mert a betegség állítólag a belső szervezetre hat vissza. De ez nincs így. A fül, ha nyitott, előbb van kitéve a meghűlésnek, miáltal a baj csak fokozódik.

Igy fokozódik aztán a nagyothallás is. A gyermek környezete ezt annyira megszokja, hogy ha állítani mernők, miszerint a gyermek nagyot hall, kinevetésnek, miről — sajnos — magának is alkalmam volt meggyőződni.

A sükettség mellett a gyermek gyakran fülzúgásról, émelygésről, szédülésről és főfájásról szokott panaszkodni, mit 2 nagyothalló gyermeknél (tanulóknál) majdnem naponta tapasztalhattam, mert ezek, mondhatni, majdnem állandó kísérői a hallószerv beteges állapotának, amit a gyermek környezete meg se figyel.

Az ily gyermeknek is alig van tudomása szerencsétlenségéről, mert már megszokta és azt hiszi, hogy annak úgy kell lennie.

Kisebb mértékű nagyothallás az iskolában a gyermek szórakozottságáról ismerhető fel.

A gyermek hall ugyan mindent, amit a tanító beszél, de még sem foghatja fel az egészet. Erről számtalanszor meggyőződhettem és különösen a történeti tárgyak és más elbeszélések alkalmával sohasem volt rá eset, hogy az ily gyermek az elmondottakat utánmondhatta volna teljesen, annak dacára, hogy majdnem közvetlen mellette szoktam beszélni.

Ilyenkor úgy segitettem magamon, hogy az elmondottakat a mellette ülő szomszédjának egyike által megismételtem jó hangosan, a mikor aztán az illető az eltárgyaltakat félig-meddig felfogta.

Ennek oka, mint az orvosok szokták kifejezni, abban rejlik, hogy a „hallási ingerlépeső” alacsonyabban fekszik, mint az a hallottak szellemi megértéséhez szükséges. Vagy más szóval, hogy a hozzánk szólottak értelmünkhez férhessenek, nemcsak az szükséges, hogy azokat egyáltalán felfogjuk, de az is, hogy azok bizonyos erélyvel hangozzanak, mert különben nem képesek a szellemi feldolgozáshoz jutni.

Ilyen gyermekeknél a tanító a következő kísérletet foganatosíthat: intézzen hozzájuk oly könnyű kérdést, melyről bizonyos, hogy valamennyi tanuló értelmi körében fekszik; aztán követelje hirtelen a látszólag figyelmes, de valóságban nagyothalló tanulótl a feleletet. Így meggyőződhetünk bárki, hogy az illető tanuló a legtöbb esetben nem lesz képes a kérdésre megfelelni. Ezt az eljárást magam is gyakran szoktam követni és arra a meggyőződésre jutottam, hogy a kérdező a kérdésnek csak utolsó szavait tudta ismételni. Tehát csak gépiesen hallotta, a mit mondtam s az csak gyengén, homályosan jutott el a hallás központjába, (Igy nevezik az agy ama pontját, mely a hallási képzeteket a szellemi öntudatnak átszarmaztatja.)

Miután tehát a nagyothalló gyermek mindig az elfoglaltság állapotában van, neki sokkal inkább meg kell magát erőltetnie, mint az érzékű gyermeknek, hogy a mondottakat (hallottakat) felfogja.

Ezt a gyermek sokáig nem bírhatja el, miért is figyelmetlenségbe merül, mert a szavak nem juthatnak el oly erélyvel a lelkébe, hogy azok értelmét feldolgozhassa. Ez az iskolai túlterhelést juttatja eszünkbe.

Szerény véleményem szerint, nem mondhatjuk, hogy az érzékű gyermekek túl volna terhelve, vagy legalább nem oly mérvben, mint azt világgá kürtölni kezdik. Ha a mai javított módszereket vesszük tekintetbe, bátran állíthatjuk, hogy a tananyag talán könnyebben dolgozható fel, mint ezelőtt 20—30 évvel.

Erről naponként meggyőződhetünk. Ha olyan gyermekektől, kik nincsenek is túlságosan megáldva szellemi tehetségekkel, de érzékűek, kérdezők sok-e a teendőjük, bizonyosan tagadó választ nyernénk. Hiszen a gyermekek a tanulódókat már az iskolában elsajátíthatják; a házi feladatok pedig alig számbavehetőek, mert számításon szerint alig egy órát vesznek igénybe, ha csak otthon francia nyelvtanulással, zongorázással stb. nem foglalják le a szegény gyermek idejét.

Nem érzékű gyermeknél természetesen másképp áll a dolog. Oly gyermek, ki 4—5 tanórán csak keveset fogott fel — mert nagyot hall — és a mellett szorgalmas, annak otthon meg kell magát erőltetnie, ha a többiekől hátra nem akar maradni. Ez aztán már túlterhelés.

Véleményem tehát az, hogy ha valamely szülő túlterhelést vesz észre gyermekén, ne mulasztja el a gyermeket orvossal megvizsgáltatni, hogy vajon minden érteke, de különösen a *hallásérzék* épségben van-e a gyermeknek?

Bizton állíthatom, hogy ily esetben az eddig tökéletesen egészségesnek hitt gyermekek nagy százalékát fülbetegnek fogja találni az orvos.

Ha már egyszer a baj meg van állapítva, akkor aztán a segítség is könnyebb lesz. Első kötelessége a szülőnek ezt a tanító tudomására hozni, hogy az a kellő intézkedéseket, pl. a gyermeket közelebb ültetni magához stb. megtehesse. Ezenkívül legyen a gyermek szakszerű gyógykezelés alatt.

Ujdonságok.

Intézeti gyásznap a zombori áll. főgimnáziumban. A zombori állami főgimnázium tanuló ifjúsága folyó évi október hó 11-én délelőtt 10 órakor a városbáz nagytermében gyásznapot rendez felejthetetlen emlékü Erzsébet királyné tiszteletére. Az ünnepély programja a következő: 1. Gyászdal; éneklő a tanuló ifjúság énekkara. 2. „Erzsébet” Katona Ernőtől; szavalja Izsák Aladár VIII. o. t. 3. Emlékbeszéd; tartja Jeszenszky Dezső tanár. 4. „Salve Regina”; játsza a zombori zenekedvelők köre. 5. Gyászinduló; játsza a zombori zenekedvelők köre. — Midőn a nagyérdemű közönséget és az érdeklődő t. szülőket ez ünnepélyre tisztelettel meghívók, meg kell jegyeznünk, hogy külön meghívókat nem fogunk kibocsátani. A gimn. igazgatóság.

Gyásznap. Ófelsége a királyné emlékére a helybeli izraelita imaházban folyó hó 13-án lesz a gyásznap.

Uj albiró. Ófelsége a király Konyovits Györgyöt, a szegedi kir. ítélőtáblához berendelt bírósági aljegyzőt a zombori kir. törvényszékhez albiróvá nevezte ki.

Uj törvényszéki elnök. Ófelsége a király a szabadkai kir. törvényszék elnökévé Polgár József, pestvidéki törvényszéki bírót nevezte ki.

Kinevezés. A földmivelügyi miniszter a kincstári erdőhivataloknál alkalmazott erdőtisztviselők létszámába ideiglenes minőségű erdőgyakornokká Simonfy Gyulát az apatini erdőhivatalhoz nevezte ki.

Áthelyezés. Lachéta Béla, zombori kir. törvényszéki aljegyző a zombori kir. járásbíróshoz, Havel Jenő, apatini kir. járásbíróshoz aljegyző pedig a zombori kir. törvényszékhez helyeztetett át.

Kirendelés. Az igazságügyminiszter dr. Weisz Aladár szabadkai törvényszéki albirót a szabadkai járásbíróshoz mint végleges székelyre rendelte ki.

Hírek az érseki egyházmegyéből. Virág István fitanítóképzési tanár a középiskolai hittanárvizsgáló bizottság tagjává, dr. Kis Erős Ferencz nőképzési tanár a szegények ügyvédjévé, Lippai Imre topolyai káplán, ugyanoda adminisztrátorrá nevezettek ki. — Szlapák Károly ó-kanizsai káplán nevét „Szalai”-ra változtatta át.

Felügyelő bizottsági tag. A sztanisicsi t. karékpenztár részvénytársaság október hó 9-én báró Rédl Lajos elnöke alatt közgyűlést tartott, a melyen az elhalt Toperczer Hugó, felügyelő bizottsági tag helyébe egyhangulag Maison Mihály, rigyicai esperes-plebános választott meg.

Felső kereskedelmi iskolánk állami segítyét a következő indokollással vette fel a miniszter az 1899. évi költségvetésbe: „Uj költség gyanánt vettem fel a zombori felső kereskedelmi iskola részére 1500 frtot. Zombor városa a nagy községi terhek mellett kulturális célokra is sokat áldoz és egy — a város fekvésére való tekintettel is — fontos feladatot teljesítő, életerős és tanulónak létszámára nézve is évről-évre fejlődő felső kereskedelmi iskolát tart fenn, de ennek költségeit most már maga erejéből viselni nem képes. Ezen intézet, figyelembe véve eddigi sikeres működését, méltó az állam anyagi támogatására, annyival inkább, mert a város azt anélkül alig tarthatná fenn. Ezen célból a zombori felső kereskedelmi iskola részére az 1899. évre 1500 frt segélyt irányoztam elő.”

Választás. Katymáron községi orvosá dr. Robacek István választott meg.

Esküvő. Dr. Filepp Gyula orvos, kolozsvári egyetemi magántanár tegnap délelőtt esküdött örök hűséget Henneberg Margitka kisasszonynak, Henneberg Sándor, zombori ügyvéd leányának.

Eljegyzés. Goldberger Adolf Bresztovárol jegyet váltott Bleier Margit kisasszonnyal Lacházán.

Második orvos Cservenkán. Dr. Rapp Jakab, bukieszi születésű földink, szeptember 20-án nyerte el orvosi oklevelét a budapesti egyetemen s mint magánorvos Cservenkán telepszik le.

azonban idegesen rángatózik... Szemei előtt sötét karikák tancolnak, imára kulcsoli keze lehanyatlak s érzi, hogy szédületes gyorsasággal forog minden körülötte... Ajka megnyílik s mintha beszélne valakivel, értelmetlen szavakat motyog. A körülötte állók is csak annyit érthettek meg belőle, hogy... megyek... mindjárt... megyek...

Egy nehéz, fájó sóhaj tör elő ziháló melléből s azután mintha megkönnyebbült volna, lassan feltápászkodik s ingatag léptekkel kitamolyog a templomból. — Szegény Ferkó! — suttogják az asszonyok — láttatok, hogy elhalványodott?

Ahogy kiért a felszentelt csarnokból, egy tetőtől-talpig fehér ruhába öltözött öz férfit látott melléje s szelid, szemrehányó hangon korholta, hogy miért nem sietett jobban.

Ferkó a meglepetésből még föl sem ocsudott, az öreg már kézen ragadta és gyors léptekkel vezette az utcán végig, ki a falu végére. Pár perc műve volt s ők már a serkedző zöld buzatáblák között bandukoltak. Úgy tetszett, mintha az öreg nem is lépegetne, hanem kisérteties nesztelenséggel libegne tovább...

— Ki vagy te, jó öreg!? — és hová vezetsz engemet? — kérde Ferkó, a kit már kínos nyugtalanság kezdett gyötörni.

— Ne félj fiam! — bátorítja az öreg — jót művelek veled. Századok előtt elkövetett hibámat akarom jóvá tenni. Légy te ebben segítségemre, nem fogod megbánni. Én, Bortán vár ura, az öreg Bortán vagyok. — De siessünk, mert rövid az időnk. Hallod!? már urfelmutatásra barangoznak.

Eközben elérték a kozorai erdőt, melynek egyik sarkában nyomorult romokban hever a Bortánok híres fészke, a hajdan büszke Bortán vár. Az erdő sötétzöld tölgyseszomorú legendát susog a vár kegyetlen uráról, a ki embertelen sarcokkal, szivtelen módon gyötörte szolganevét, hogy telhetetlen kincsszomjának minél inkább áldozzon.

Végre megálltak a fűvel és a szederindával benőtt romok előtt, melynek egykori dacos bástyáját ma már csak néhány százasod cserfa helyettesíti. Ezeknek az égit nyuló fának a tetejére rakja galyakból összekötött fészket a hosszú lábú szürke gém. A vár sáncának

mobos oldala a rókák tanyája lett; innét bujnak elő éjszakánként feleltemes csabolással, ha prédára mennek. Az összeomlott vár oldalait pedig a kincskeresők asója és kapája lyukgatja mindenfelől. Mondják, hogy ezen emberek között akadt már olyan vakmerő, a ki nem rettent meg a vár üregébe is behatolni. Csakhogy az öreg Bortán kincseire szomjazók rendszerint felholtra ijedve térnek vissza, mert mielőtt a vasajtót elérnék, égő gyertyájukat valami láthatatlan titkos erő hirtelen kioltja. Erre azután olyan hideg légáram veszi körül az embert, hogy csak úgy vacog belé a foga.

A vár üregének külső nyílása, melyen közönségesen csak hason csuszva lehetett bejutni, hirtelen kiöblösödött.

— Jer fiam! — töré meg a csendet az öreg — jer és kövess!

Ferkó, bár igen félt, de nem birt ellenállani az öreg parancsoló szavának, ki már teljesen uralta egész lényét és akaratát. Remegő léptekkel ment tehát vezetője után.

Téglával és kővel kirakott sötét, nyirkos sikátorba jutottak, melynek végében egy nehéz, rozsdás vasajtó zárta el az utat. Itt megálltak.

Az öreg háromszor kopogott az ajtón, mire az hirtelen felpattant.

Egy nagy terembe léptek, melyben misztikus, halvány fény derengett... Közvetlen az ajtó mellett két vasba öltözött alabárdos alak állt ott, akik tiszteletteljesen meghajoltak az öreg Bortán előtt. A falakat rozsdás fegyverek: kardok, kopják, bárdok, dárdák, buzogányok stb. ékesítették; a szoba közepén pedig egy nyitott, fűres érekeporsó fektült, s attól jobbra és balra, garmada-száma a sok arany és ezüst.

A reneteg kincs kápráztató csillogása teljesen elbűvölte a szegény Ferkót. Ilyent még álmodni sem mert. Hol a rakás aranya, hol az előtte álló megtört örege tekintetelt, e közben sebes röpléssel néhány denevér surrant el az ámulónak lábzan égő szemei előtt. Végre is a Bortán ura vette fel a beszéd elejét fonalát.

— Nézd fiam! ez a kincs az én igaztalan szerzeményem. Ugy harácsoltam össze azoktól, a kik véres verejtékkel érdemelték azt meg. Nagy a bűnöm...

Koporsóm nem ad csendes nyugtot, mert a mint belefekszem, a kincs összezsorren s ezer átok kigyója mardossa bűnös lelkemet. A bűnhődést bár megérdemeltem, de keservesen érzem. Ments meg fiam e gyötrelmekről. Vidd magaddal a kincset és oszd el a szegények között; talán akkor minden ki lesz engesztelve. De siessünk, míg a mise tart, mert azután már semmit sem tehetünk...

Az öreg Bortán siri hangja itt megsuklott. Majd ismét, új erőt merítve, sietve folytatta:

— Nesze ez a bórzsák... talán belefér...

A tétovázó Ferkó csak most vette észre, hogy az öreg Bertránnak kecskéjében van s homlokán az őz hajfürtök között két barna kis szarv dudorodik.

— Nem kell a pénzed! — szabadkozik Ferkó s megrémülve hártja el magát a zsákok.

Ferkó elutasító szavaira irtoztató dűbörgés halatszott a föld alatt. Mintha ezer ördög toporzékolna volna.

Az öreg szemei szuró villámokat szórtak, a két alabárdos alak pedig megmozdult. Szegény Ferkó, még csak azt sem kiálthatta, hogy: Jézus! — kimerülten, magánkívül rogyott le a földre.

Mikor feleszmélt, ott találta magát a serkedző zöld buzatáblák között. Hogy ki vezette oda, azt ő maga sem tudta megmondani.

Az öreg Bortán szellemét még ma is többször látják, amint fűdellen őz fejjel s az átok tengernyi sulya alatt roskadozó léptekkel körül járja a várat és a sáncokat. Igaztalan uton összeharásolt kincseitől nincsen nyugovása.

Igy mesélték ezt nekem azok a munkások, akik a történelmi társulat megbízásából a bodrogh-monostorszeghi óskori temetőt kutatták. Amiből én csak azt a megjegyzést fűzöm meg, hogyha a Bács-Bodrogh vármegyei történelmi társulat Bortán várának ásását esetleg megkezdi, pénzeszsákról ne gondoskodják, mert azt a bodr.-monostorszeghiiek hozták.

Gubitz.

A Réunion. Nemcsak Zomborban, de az egész vármegyében, sőt a megye határain túl is nagyban készülődnek a 16-án a „Vadászkürt” szálloda termeiben rendezendő „Réunion”-ra. Nagyon jó sikerűnek ígérkezik ez a mulatság. Olyan parázs bácskai mulatság lesz, ahol mindenki fesztelentül áldozhat a vigasznak egy éjszakát, sőt ha úgy tetszik, akár még ráadásul ott mulathat másnap is. A rendezőség, élén dr. Molnár Károlyval, a fáradhatlan elnökkel, minden törekvésében oda igyekszik hatni, hogy a közönség jól és fesztelentül érezze magát. És úgy is lesz! Aki elmegy a „Réunion”-ra, az sohasem felejtí majd el a kellemes órák kedves emlékeit. — A rendezőség különben mindazokat, akik téves expedició folytán esetleg meghívót nem kaptak, újlag felkéri, hogy forduljanak e tárgyban a titkárhoz.

Lóverseny. Kedvező auspiciumok mellett közeledik a bácskai gazdasági egyesület lóversenyének napja. Már a tegnapi napon volt annyi nevezés, hogy a verseny az eddigi versenyek érdekességét túlszárnyalja. S mint hírlík, az eddigiekén kívül még lesznek nevezések, úgy, hogy kedvező idő esetén az idei verseny sikere teljesnek ígérkezik. — A versenypályán és a tribünön tegnap kezdték meg a szűkséges munkálatok keresztülvitelét. Szemző István, a versenyintézőség nagykentélyű elnöke tegnap személyesen kiment a pályára dr. Molnár Károly orsz. képviselő társaságában s ott ő maga adta ki a rendelkezéseket, a legapróbb részletekre is figyelve. A közönség körében az érdekesnek ígérkező verseny iránt általános az érdeklődés.

Dal- és táncestély. A zombori iparos dalárda múlt hó 11-ére hirdette, de az országos gyász miatt elhalasztott alapszabályszerű dalestélyét folyó évi október hó 15-én, szombatn a városi színházban tartja meg. Műsor: 1. „Kápolna.” Kreutzertől. Eneklí a férfikar. 2. „Árványhaj.” Gróf Festetics-től. Eneklí a férfikar. 3. „Lehajlik a fűzfaága” és „Fülemile azt dalolja.” Szabados Gézától. Kettős. Eneklík: Bogdán Mihály és Bölcs Dezső urak. 4. „Halvány arcom...” és „Eszik eső.” Palotásitól. Eneklí a férfikar. 5. „Szeretem a nőket.” monolog. Irta Georges Lorin. Előadja Szabó Gyula ur. 6. „Legkedvesebb tanyám.” Mangold K. tól. Eneklí a férfikar. Helyárak: Prosc. páholy 4 frt, páholy 3 frt 50 kr. Támlásszék a két első sorban 1 frt, a 3., 4., 5. és 6. sorban 80 kr. Zártszék a 7. és 8. sorban 60 kr, a 9. és 10. sorban 50 kr. Karzati ülőhely 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Jegyek előre válthatók Kollár József ur könyvkereskedésében és este a pénztárnál. A páholybérlo uraságok kéretnek helyeik megtartása iránt folyó hó 13-ig, azaz csütörtök déli 12 óráig intézkedni, hogy azontul mások igényeinek is megfelelhessünk. Feltűzések köszönettel fogadtatnak. Kezdeté este 8 órakor. Előadás után az „Elefánt” szálló termeiben tánc. A páholy, támlásszék és zártszék-jegyek a táncmulatságra is érvényesek.

Földmivesskóla Szabadkán. Szabadka sz. kir. város földmivesskólájába beiratkozók részére szolgáló tájékoztatások. 1. A tanév november 1-én kezdődik, a beiratkozások ellenben október 25—30. közt történnek Pálicson. 2. Csak oly 16. életévét betöltött, vagy katonakötelezettségüknek eleget tett gazdalfjak vétetnek fel, akik a szervezeti szabályok 4—5. §-ban előírtaknak eleget tudnak tenni. 3. A városi ösztöndíjak elnyerése iránti kérvények Szabadka sz. kir. város földmivesskólájának tek. felügyelőbizottságához címezve, a földmivesskóla igazgatóságánál nyújtandók be legkésőbb október 20-ig. 4. A bővebben tájékozódni kívánóknak a szervezeti szabályok kívánatra vagy azonnal megküldetnek, vagy pedig a kellő felvilágosítások az iskola telepén szóbelileg megadatnak.

Tanítói tanácskozmány. Az ó-becsei espereskerület tanító-testülete f. évi tanácskozmányát október hó 13-án Adán fogja megtartani a következő tárgysorozattal: fél 10 órakor Veni sancte. 10 órakor a gyűlés megnyitása Matoss János ker. esperes, tanfelügyelő által. Ezután „Az iskolai vizsgálatok fentartása vagy eltörlése” című, a főtiszt. Egyházközség által kidolgozásra kijelölt tétel felolvasása és megvitatása. Gyakorlati előadás. Különfélék.

Anarchista Adán. Adai levelezők írja: Nem kell azért megijedni, mert e hírlík élen eme vezérszót használtuk, mert sokkal inkább gondoljuk azt, hogy ama komédia, amely a mult héten a nagyvendégló előtt lejátszódott, a tudatlanságnak mint a rosszakaratsnak tulajdonítható. Pávlovs Stévo gajdás 12 éves fia az elmult hét csütörtökjén a Tisza felől jött befelé a belső városba, a kezében hozván valami tárgyat. Midőn a nagyvendégló elé ért, azt szépen lassan a földre bocsájtotta le s abban a pillanatban, midőn eme tárgy a földet érintette, hatalmas durranás dördült el. A vendégló körül állók összefutottak nézni, hogy honnan jött a durranás, egyben azonban a zajra elősiető rendőrök a gyermeket nyakon csípték és bevitték a rendőség őrszobájába. Itt a fiut vallatára vették, ez azonban az egészről tudni sem akart semmit. Hiába igazolják szem- és fülltanuk, a kik látták kezében a dobost, látták, midőn azt óvatosan a földre bocsájtotta és hallották a durranást, ő mindezekről tudni sem akart semmit, hanem állhatatosan megmaradt a mellett, hogy ő nála nem volt semmi, a semmit a földre nem bocsájtotta és így durranást sem hallott. Kénytelen volt tehát a rendőség a különben nagyon is éretlen gyermekes fiut szabadon bocsájtani. Nincs kizárva azonban a lehetősége annak, hogy a fiut — minderről, a mit elkövetett, semmiféle tudomással nem bírva — másvalaki bérelte fel és pedig felnőt, ki tudta azt, hogy míg az ő tette komolyabb beszámítás alá esett volna, addig a fiunak a hajszála sem görbülhet meg. Ezért irtuk mindjárt, hogy az adai anarchista talán mégsem a legveszedelmesebb fajtaiból való és ezt annál is inkább feltehetjük, mert a bomba töltve volt és az talán csekély jedségen kívül más kárt nem tett.

Az eltűnt koszt. Zentán történt meg az eset, hogy Deutsch Józsefnél nagy lakoma készült. A gondos háziasszony kitűnő halpaprikást és ludpecsenyét készített ez alkalomra, miket aztán a pincébe zártak. Szerbin Stévo és Pánity György borbélylegények, meg Bogdánovits Péter asztaloslegény megsejtették ezt. Először gazdáiktól egy kis hordó bort emeltek el, aztán, hogy koszthoz is hozzájussanak, este időben feltörték a kincset rejtő pincét és elemelték a jó halpaprikást és a ludpecsenyét. Este aztán a borbélyműhelyt átalakították étteremmé. A nagy karosszékekről leeresztették a betrváláskor használt fejtámaszt s a székeket fotellnek használták. Néhány törülkőző volt a szalvéta s egy nyíró köpenyeg az abrosz. Aztán hozzáláttak a táplál-

kozáshoz s mire annak vége volt, a mily mértékben növekedett a kedvtük, oly mértékben fogyott az étel. Másnap a lakoma napja felvirradt. Deutschéknál keresték a jó ételeket, melyeket hűteni a pincébe tettek előző nap és pedig oly jó eredménnyel, hogy azoknak — hűlt helye volt. A nyomozás eredményre vezetett. A borbély üzlet elé kiszórt csontok és szállak elárulták a tetteseket, kikre a rendőség tette a kezét, valamint a corpus delictikre is.

Elcsipett sikkasztó. Ujvidékről írják: Kepp Sámuel brassói utazó és ékszerügynök a napokban nálunk éji időben nyilvános helyeken ékszerket árult. Rendőségünknek feltűnt ez idegen ékszerkereskedő és letartóztta. Kepp a főkapitányságnál nevét és illetékeségét beismerte, az ékszerekről pedig azt állította, hogy ő azokat bizományba kapta egy brassói cégtől. Rendőségünk táviratára a brassói rendőség azt, hogy Kepp az ékszereket bizományba kapta, megerősítette, csakhogy azzal a különbséggel, hogy bizony Kepp az ékszereket ott helyben való elárúsításra kapta, ő pedig azzal megcsókította. Keppet visszazállították Brassóba.

Névmagyarosítás. Braun Ede pacséri lakos vezetéknevét beilgyminiszteri engedéllyel „Barná”-ra változtatta.

A szőkevény Muki. Cservenkán egy felette mulatságos majombajhászatnak voltunk szemtanúi f. hó 5-én. Ugyanis a közlegő bucsu alkalmából a ref. templom mögötti téren egy panorámas tittofe fel sátorfáját, melynek bejárata fölé a gyermeksereg bámulatára és csalogatására egy kis majom volt láncolva. Hogy, hogy nem, épen a déli órában elszabadult a rokonszenves „Muki”, kapta magát, felkúszott a szomszédos ház tetejére, innen a keményen át a konyhába jutott s a tűzhelyen levő káposztás fazékból falatozni kezdett, midőn gazdája egész sereg aprósággal keresésére indult. Muki nesztét vette az ellene megindult vadászatnak, menekülni igyekezett, de vesztere egy szomszédos kertbe jutott, hol lánccal annyira beleagyalódott a szőlőlugasba, hogy ott menten nyakoncsípték s merész kirándulásáért nem valami izletes, hatalmas pofonokkal traktálva hazakísérték.

Megszőkött. Zentán a Schvarecz-féle könyvkötészetben már hosszabb idő óta volt foglalkoztatva Jelenik Rezső, könyvkötő segéd. Úgyes munkás lévén, sok elnézésben részesült, de az utóbbi időben mind hanyagabban viselkedett, úgy, hogy egy héttel megszőkése előtt ki kellett volna lépnie a munkából. Végre abban történt megállapodás, hogy előlegjéit ledolgozza és csak pár hét múlva távozik. Az elmult hétfőn reggel még munkába is állott és a mit sem sejtő főnöke — rajta egy áttivornyázott éjjel nyomait észelve — szép szavakkal figyelmeztette a józan életmód előnyeiről. Alig egy órával ezután azonban már eltűnt a munkából, még pedig nem turesen, hanem hóna alá csapott egy ládikát egy számozógéppel, és egy könyvtáskát megtöltve a legértékesebb könyvkötői szerszámokkal. Főnöke ezt észrevéve városzerte rendőrökkel kerestette, de eredménytelenül. Most országosan körözik a jó madarat. Az ellopott eszközök értéke több mint 100 frt, azonkívül előlege is tetemes és lakás- és koszt-adóját is becsapta.

A kutba fült. Stuart Johanna, kis-kéri 21 éves cselédleány folyó hó 4-én vigyázatlanságból a kutba esett s belefulladt.

Türelmetlenségének áldozata. Widdenscheck Peregrin kőzkatoná, aki a kamenici hadapródiskolába volt vezényelve, e hó 4-én déltűn 3 óra tájt Ujvidékről Kamenicára menet épen akkor ért a hajóhidra, mikor azt becsukni akarták. Widdenscheck úgy látszik, hogy türelmetlen volt, mert alig hogy a pontonok egymás közelébe értek, egyik pontonról a másikra akart ugrani, miközben oldalfegyvere lábai közé került, ezáltal rövidet ugrott s hanyat vágódott a hullámok közé. Dacára, hogy nyomban deszkát eresztettek utána a vízbe s ladikon is segítségére siettek, nem lehetett őt már kimenteni, mert nem került többé a felszínre.

Maga kereste. Zentán folyó hó 5-én reggel Győre István egy kócsi kukoricaszárát hozott haza földjéről. Mikor a vasuti átjáróhoz ért, a kaput leeresztve találta, mivel a szabadkai vonat indulófélben volt. Győre István leszállt a kocsijáról és a leeresztett kapu önbatalmulag főlhuzta s azután gyorsan kocsijára ülve keresztül akart bajtani a síneken. Amikor a kapu alá ért, az — rosszul lévén feltámasztva — hirtelen lecsapódott és Győre Istvánt a kocsiról lesöpörte. A szerencsétlen ember a nagy esés következtében eszméletlenül terült el a földön. Az eset szemtanúi közül többeu siettek a türelmetlen gazda segítségére, hamarosan kocsira tették és lakására szállították. A baj nem jár egyedül, Győre István nemcsak alapos bajt szerzett türelmetlenségével, de tetejében még a vasuti kapu önbatalmulu kinyitásáért meg is fogják bírságotlul.

CSARNOK. APRÓ TÖRTÉNETEK.

(Az életről ellesve.)

Irta: **Dei Toró.**

XVIII.

A bölcsesség köve.

Náciznak hívták. Már zsenge gyermekkorában mutatkoztak nála a bölcsesség méreg-fogai — dajkája ujjain. Hátulgomboló nadrágos korában pedig zászló gyanánt lenggette az illatos tavaszi szellő azt a hatalmas rongy darabot, amiből később azt a kemény papírost fabrikálták, a melyre a böles gondolatait teljegyeztette.

Mikor felszerűlt és már a „sintaxist” látogatta, annyira volt a tudományával, hogy a csillagokat is le tudta volna varázsolni az égről, ha nem lettek volna odanöve. Mindenki nagy jövőt jósolt neki, csak az „öreg” látta be, hogy ebből a gyerekből nem lesz más, mint egy széllé-belelt dandy, ha így marad.

Mert az öreg tudta jól — habár nem is nyilvánította — azt, hogy mai napság a bölcsesség éppen annyi, mint a számárság, mivel hogy hát csak a kétszerkettő: négy, az igazi tudomány! De azt is tudta, hogy az ő fiának a feje olyan távol áll a tudománytól, mint Makó Jeruzsálemtől.

Hanem azért gondosan neveltette, hogy legalább valami lehessen belőle, ha már valaki nem lehet.

Ügyvédet szeretett volna mindenáron faragni belőle de a „kedves mámi”, a ki nagy előszeretettel viseltetett az orvosi diploma iránt (a legelső udvarlója doktor volt), s azonkívül a házi kormány gyeplőit is ő vezette otthon, — doktort akart belőle nevelni.

Az öreg meghajlott az asszonyi akarat előtt és azt mondta:

— Ho már olejon szomár, hodj ügyvéd nem lehet, ledjen legolább dakter. Sopánsak dakter, úgy is sok van már oz eskimó és kevés o foka!

A mámi zsörtölődött ugyan ezen a „kriminalis” bókón, de azért hallgatott. Hanem hogy az övé legyen mégis az „utolsó tromf”, egy kis idő multán újra megszólalt, mondván:

— Éhn oztot gandulok, hodj fogjuk ütét még edj „muzsikális perszónnak” is kikhépezni. Ozok mind vonnok edj nagy mővész.

Az öreg bólintott egyet a fejével, ami annyit jelentett, hogy: „legyen úgy”, azután pedig fogta a kalapját, otthagya a „kedves oldalbordáját” a laképnl és benyitott a fához.

Ebéd után lévén az idő, az öreg a fiát végignyujtókodva találta a ruganyos, puha pamlagon. Félíg gondolatokba, félíg álomba volt merülve; a kezeivel pedig valami „vargabótút” cirkalmazott ki a levegőben.

Látta az öreg, hogy a fia még álomban is a bölcsesség követ iparkodik feltalálni, nehogy igazán feltalálja, hirtelen ráttette a kezét a fia vállára és így szólott:

— Oztot gandulok, hodj the fogod tonulni edj „instrumentumt”, o Liszt oreaságtól.

A fiunak tetszett a gondolat, mert már szopós korában is kitűnő zenei tehetséget fejtett ki az ordítózásával úgy annyira, hogy valamennyi dajkája Amerikába szókott ki mellőle, — azért is legott felállott a divánról és így válaszolt az öregének:

— Igenis, fogok thonulni hegedőlni...

— Mboh! micsede hegedőlni!? — mondta kissé megütöközve az öreg. Hegedőlni, hegedőlte elégt o tháti, meg o grojsztháti... oz von edj...

— No, hát forolyázní — vágott közbe hirtelen a Nácsi gyerek — legolább o mith o tháti meg o grojsztháti összehegedőlte, oztot éhn el fagak forolyázní...

Az öreg látta, hogy nem bölcsescl, hanem bolonddal van dolga, ott hagyta a fiát is és utána nézett az üzletnek, a miben aztán vigaszt is talált, mivel hogy hát a legokosabb dolog a világon a pénz... Hisz' a háborut is, a mi pedig nagy dolog, csak ezzel a három szóval dirigálják: pénz... pénz... és megint csak pénz!

Hanem azért föltette magában erősen, hogy ennek a gyerekeknek a böles eszén egyszer mégis majd tuljár. Egyszer mégis majd az igaz utra téríti. Csak az alkalmat várta.

Ez az alkalom nemsokára el is következett.

A Nácsi gyerek mindig be akarta bizonyítani az apja előtt a nagytudományu bölcsességét, de az öreg sohasem akarta meghallgatni. Pedig a „Purgstaller” bölcsellete már majd kibőkte az oldalát.

Egy este azonban mégis meghallgatta.

Leültek vacsorázni hármásban: az apa, az anya, meg a fiu. Három ludcombót hoztak be az asztalra. Olyan pirosra voltak kisuítve, hogy szinte szőgyenkeztek a tálban. A leghiresebb szőgedi pirosító is elbujhatott volna mellettök. A Nácsi gyerekeknek csak úgy uszott a nyála utánuk. De hogy vigabban folyjon a vacsora, ismét előhozakodott a tudakosságával.

Az öreg gondolta magában, hogy most megragadja az alkalmat. Ráér a dolgától. Ujra rágyujtott hát a pipájára, beletömtte a „képesfelibe” és nagyokat pőfékelve csak ennyit mondott:

— Holljunk!

A Nácsi gyerek egy tudós professzor komolysággal el kezdett praelegálni, méltóságfelfesen emelvén a jobb kezét föl is, le is, jobbra is, balra is...

— Láthod tháti, ittend vonnok hárem ludcomb.

— Láthok — mondta az öreg röviden.

— Éhn bebizomositok, hodj o hol vonnok hárem, ottand vonnok hat is.

A mámi szemei örömkönyveket hullattak, mikor hallotta a kedves fiának, az ő „eukros” Nácsikájának, ezt a páratlan okoskodását, de az öreg lakonikusan megint csak ennyit mondott:

— Oztot okorokh látni...

A fiu rámutatott az asztalon terpeszkedő tálra és így folytatta:

— O hol vonnok hárem, ottand vonnok kettű is, meg edj is; kettű meg edj oz hárem, meg oz o hárem, o ki vonnok itt o tálban: oz hat.

Az „anyjuk” nevetett egy nagyot erre a „pitagorási” okoskodásra, az öreg pedig kifujta a füstöt a szájából egész a plafondig és a legkomolyabb hangon így szólott:

— Nadjon jól von! Énh megeszekh ettül o háremtul, o ki von o tálbon: kettűt, o mámid, őz megeszikh: edjet, o másik háremt edjel meg the.

A Nácsi szeme nagyot koppant ezeknek a hallatára; belátta, hogy neki előbb még lapáttal kell enni a tudományt, hogy egy tálból kanalizhasson az öregével. Belátta, hogy ő még nem lépett át a „szamarak hidján.”

Szomorú tekintetet vetett hát a mámikájára — aki most már szintén nem nevetett — mintha tőle várta volna a mentő gondolatot, azután kibandukolt a szobából, hogy a pufók hold báyadt fényénél elgondolkozhasson a számárságról... akarom mondani, a bölcsességéről.

Hogy sőtötte a számára a hold három uj ludcombót, azt nem tudom, de hogy a kemény lecke jó orrosság volt, az bizonyos, mivel hogy a Nácsi gyerek később csakugyan megtalálta a bölesek követ: tanult, látott és győzött.

Letts belőle keresett és híres „patvarista”, de a fiának megtöltötte, hogy „philosóphiát” tanuljon.

Felelős szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,

köz- és váltó-ügyvéd.

Laptulajdonos és kiadó:

BITTERMANN ANDOR.

HIRDETÉSEK.

5832. sz.
kig. 1898.

Pályázati hirdetmény.

A járásomhoz tartozó Csonopla községénél üresedésbe jött és előleges havi részletekben fizetendő évi 300 frt javadalmazással ellátott irnoki állásra ezennel pályázatot hirdetek s felhívom az állást elnyerni óhajtókat, hogy minősítésüket igazoló pályázati kérvényüket hozzám **flyó évi október hó 20-áig** terjesszék be.

Zombor, 1898. évi szeptember hó 24-én.

Vujevich,
szolgabíró.

3-3

10279. szám kig. 1898.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Petrovosszélön üresedésben lévő állatorvosi állásra ezennel pályázatot nyitok és felhívom pályázni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám **flyó évi november hó 15-éig** annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkezők figyelembe vételét nem fogom.

Az állás javadalmazása a következő:

1. készpénzfizetés évi 500 frt előleges részletekben;

2. egy beteg jószág megvizsgálásáért rendelvény-irással együtt nappal 20 kr, éjjel 40 kr, szállásra ha kivetik 80 kr;

3. a levágandó szarvasmarhák megvizsgálásáért nagysági és korra való tekintet nélkül 20 kr, minden darab sertés után 15 kr, bárány után 4 kr, birka után 10 kr;

4. müttékért a községi szabályrendeletben részleteesen megállapított díjak.

O-Becse, 1898. évi október hó 7-én.

Dr. Balaton Gyula,
főszolgabíró.

3-1

Eladó ház.

Zomborban, felsőváros, Flórián-utca 355. szám alatt lévő ház szabad kézből eladó. Bővebb értesítést ad a tulajdonos

Járos Gusztáv.

3-2

8577. szám 1898.

Pályázati hirdetmény.

Kis-Hegyes községben lemondás folytán üresedésbe jött községi irnoki állásra ezennel pályázatot nyitattik. Az állás javadalmazása a községi pénztárból havi előleges részletekben 300 frt.

Felhívom a pályázni szándékozókat, hogy sajátkezűleg írják a Bács-Bodrogh vármegyei 61886. közig. számú szabályrendelet 9. §-nak megfelelőleg felszerelt, erkölcsi bizonylattal kiegészített pályázati kérvényüket hozzám **flyó évi október hó 30-ig** annyival inkább nyujtsák be, mivel később érkezők figyelembe vételét nem fogom.

A választási határnap utólag fog kitűzteni.

Bács-Topolya, 1898. évi október hó 3-án,

C s á s z á r,
főszolgabíró.

8966. szám.

kig. 1898.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bukin községben havi utólagos részletekben kiadandó évi 250 frt készpénzfizetéssel javadalmazott gyalogrendőri állásra pályázatot nyitok.

Felhívom mindazokat, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy eddigi szolgálataikat, működésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket **flyó évi október hó 12-ig** alulírott szolgabíróhoz benyujtsák.

Kelt N.-Palánkán, 1898. szeptember 24-én.

HIPP DEZSŐ,
főszolgabíró.

3-3

5953. szám kig. 1898.

Pályázati hirdetmény.

Priglevicza-Szent-Iván községénél üresedésbe jött 300 frt fizetés és szabad lakással egybekötött irnoki, továbbá ezen állás betöltése folytán esetleg üresedésbe jövő s 400 frt évi fizetéssel javadalmazott irnok-végrehajtói állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom a pályázni óhajtókat, hogy kellően felszerelt kérvényeiket **flyó évi október hó 15-ig** hivatalomhoz adják be.

Apatin, 1898. évi szeptember hó 30-án.

Főszolgabíró helyett:
Jeisel Henrik,
szolgabíró.

2-2

5726. sz.

kig. 1898.

Pályázati hirdetmény.

Nemes-Militics községénél üresedésben lévő és 285 frt évi javadalmazással rendszeresített községi kézbesítői állásra ezennel pályázatot hirdetek s felhívom az állást elnyerni óhajtókat, hogy kellőleg felszerelt kérvényüket alulírott szolgabíróhoz **flyó évi október hó 15-éig** nyujtsák be.

Zombor, 1898. szeptember hó 23-án.

Vujevich,
szolgabíró.

3-3

8402. sz.

kig. 1898.

Pályázat.

Leköszönés folytán megütrült új-futaki segédjegyzői állásra pályázatot nyitok és felhívom a pályázni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket **flyó évi október hó 31-ig** hozzám annál is inkább nyujtsák be, mert a később beérkező kérvényeket figyelembe nem vehetem.

Ezen állással évi 400 frtnyi fizetés van egybekötve. Megjegyzem, hogy a hivatalos nyelven kívül a német nyelv bírása okvetlenül megkívánatik.

Ujvidék, 1898. évi szeptember hó 29-én.

Michailovits,
főszolgabíró.

3-3

17346. sz.

polg. 1898.

Hirdetmény.

A szabadkai kir. törvényszék mint urbéri bíróság közhírré teszi, hogy dr. Békeffy Gyula szabadkai ügyvéd által képviselt Svarka Iván és társai bikityi birtokokok kérelme folytán a Bács-Bodrogh vármegyébe kebelezett Bikity község határának alább felsorolt részeire nézve a tagosítási eljárást megindította s illetve a fenti számú végzésével elrendelte, hogy a tagosítatni kért határ-
részek tényleges birtokosai az alább meghatározott mód-
szakozatok szerint s alább írt helyen és időben az 1836.
évi X. t. c. s az 1871. évi LIII. t. c. értelmében meg-
szavaztassanak arra nézve, hogy a tagosítást kívánók
birtokterülete meghaladj-e a tagosítást nem óhajtók
által birt területet.

A tagosítatni kért s így a szavazásnál figyelembe
veendő határrészek a következők:

1. Debela greda (fehér földes) 870 kat. hold 1403

öl.

2. Alsó kaszáló 994 kat. hold 966 ööl,

3. Jelasitshegy 1168 kat. hold 935 ööl,

4. Nagybaromlegelő 1100 kat. hold 452 ööl,

5. Tolvajvölgy 617 kat. hold 382 ööl,

6. Branova 727 kat. hold 818 ööl,

7. Blagara 1195 kat. hold 300 ööl,

8. Felső kablarusa 959 kat. hold 210 ööl,

9. Felső major 1178 kat. hold 973 ööl,

10. Alsó major 1099 kat. hold 312 ööl és

11. Alsó kablarusa 262 kat. hold 759 ööl ter-
letű határrészek.

Az ezen határrészekben foglalt birtokokat s azok
jelenlegi birtokosait magában foglaló s a községi elő-
járóság által egybeállított szavazó lajstrom annak ezen
hirdetményével egyidejűleg történő kiküldetésétől kezdve
egészen flyó 1898. évi december hó 12-ig bezárólag
Bikity községében az előjáróság felügyelete alatt
közszemlélésre lesz téve, mely idő alatt a hivatalos órákban
minden érdekelt jogosítva van a szavazó lajstromokat
betekinteni.

A szavazási lajstrom elleni netáni felszólamlások
1898. évi december hó 13-án (tizenharmadikán) délelőtt
9 óráig 12 óráig jelenthetők be Bikity községében az
a kiküldendő törvényszéki tag előtt, ki ezen felszól-
lamokat nyomban el is bírálhatja. Az ezen idő után
bejelentett felszólamlások figyelembe nem vétetnek s a
szavazó lajstrom az akkor meglévő állapotban fog a
szavazásnál irányadóul szolgálni.

A szavazás határnapjával Bikity községében
**1898. évi december hó 14-ikének (tizen-
egyedikének) d. e. 9 óráig** tüzetik ki; s a szava-
zás addig folytatatik, míg jelentkezők folyton vannak;
ha a jelentkezés megszűnik, felőrái zárhatáridő tüzetik
ki egyben s az ezen felőrá alatt még jelentkezők szava-
zatának bevétele után a szavazás berekesztetik.

A szavazásra vonatkozólag megállapították még,
hogy:

1. Azon birtokosokról, kik a szavazáshoz nem járul-
nak, az fog vélelmezteni, hogy a tagosítást kívánják s
ezek birtoka a tagosítást kívánók birtokához fog a
szavazásnál számítani.

2. A szavazó lajstromban több birtokos közös
birtokaként felvett birtoknál csak az ott kitüntetett va-
lamennyi birtokos együttes és egyező nyilatkozatával tör-
ténhetik szavazás.

3. A kiskorúak és gondnokoltak birtokával, a
mennyeiben a gyámhatóság a szavazáshoz külön meg-
bízottat rendel, ezen megbízott szavaz; ellenesetben a
gyámok és gondnokok szavazhatnak, de csakis akkor,
ha ezen minőségüket a természetes és törvényes gyámok
a községi előjárósággal, a kirendelt gyámok és gond-
nokok pedig a gyámhatóság kirendelési okmányával
igazolják.

4. Meghatalmazott általi szavazás csak akkor
fogadtatik el, ha a meghatalmazás közjegyzőileg vagy
a községi előjáróság által hitelesítve van.

A szavazó lajstrom elleni panaszok felvételével és
elbírálásával, valamint a szavaztatási eljárás megejtésével
dr. Koller Kálmán kir. törvényszéki bíró bizatik meg.

Szabadkán, 1898. évi szeptember hó 26-án.

A kir. törvényszék mint urbéri bíróság.
Lipóczy, **Crafniceau,**
jegyző. h. elnök.

Zombor, Bittermann Nándor és fia könyv- és könyvnyomdájából.

9240. sz.

kig. 1898.

Pályázati hirdetmény.

Gajdobra községében üresedésbe jött évi 300 frt
fizetés és a végrehajtási díjakkal javadalmazott irnok-
végrehajtói állásra pályázatot nyitok.

Mindazokat, a kik ezen állást elnyerni óhajtják,
felhívom, hogy eddigi működésüket és minősítésüket
igazoló okmányokkal szabályszerűen felszerelt kérvé-
nyeiket **flyó évi október 20-ig** annál is inkább
nyujtsák be, mert a később beérkező folyamodványokat
figyelembe venni nem fogom.

Német-Palánkán, 1898. szeptember 28-án.

Lichtneckert,
szolgabíró.

3-3

Üzletáthelyezés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b.
tudomására hozni, miszerint üzletemet Falcione
Lőrincz ur házába, Kossuth Lajos-utca,
(volt Czeisl Gizella üzlete helyére) he-
lyeztem át.

Egyben tudatom a n. é. közönséggel, hogy
a közelgő Mindszent ünnep alkalmából nagy

sírkoszoru raktárt

rendeztem be, ahol is mindennemű **sírkoszoruk**,
a legújabb **szalmavirág-koszoruk** stb.
kaphatók. **Sírkoszoruk** ujtása a lehető
legelőssőbb kivitelben és pontos kiszolgálás mellett
eszközöltetik; raktáron tartok továbbá **szoba-
diszt és preparált pálmafákat**.

Kérem a n. é. közönség becses pártfogását,
magamat jóindulataikba ajánlva, maradok

alázatos tisztelettel

MATUSEK BÉLA,

3-1

művirág-készítő.

ELADÓ HÁZ.

Zomborban, szöntai-ut, 210. szám alatt ujonnan
épült ház,

szabad kézből eladó.

Bővebb értesítést ad a tulajdonos:

Angyal János.

9262. sz. 1898.

Pályázati hirdetmény.

Bulkesz községében üresedésbe jött és havi
utólagos részletekben kifizetendő évi 240 frt ja-
vadalmazással összekötött gyalogrendőri állásra
pályázatot nyitok.

Mindazokat, a kik ezen állást elnyerni óhaj-
tják felhívom, hogy szabályszerűen okmányolt
pályázati kérvényeiket **flyó évi október hó 25-ig**
nálam okvetlenül benyujtsák.

Palánka, 1898. szeptember 30-án.

Lichtneckert,
szolgabíró.

3-2

A monostorszegh-apatini ármentesítő társulat miniszteri biztosától.

372. szám.

M. B. 1898.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A monostorszegh-apatini ármentesítő társulat alul-
írott miniszteri biztosa részéről ezennel közhírré tétetik,
miszerint a véleményező bizottságnak szeptember hó
23-án tartott ülésében hozott 6198. számú határozatából
kifolyólag a társulat mintegy 15000 kat. hold árterületére
végzendő műszaki árterfejlesztési munkálatainak elké-
szítésére a miniszteri biztosi jóváhagyás fentartása mel-
lett zárt ajánlati versenyárgyalás hirdetik azzal, hogy
verseny hiányában a munkálatok alkuegyezményileg is
biztosítani fognak.

Ajánlatok szabályszerűen kiállítva s felszerelve —
amelyekben a holdankénti egységár kitüntetendő —
**flyó évi október hó 28-ik napjának déli
12 óráig** alulírott miniszteri biztosnál nyujtandók
be; ezen túl beérkezett ajánlatok nem vétetnek figye-
lembe; az ajánlatok október hó 29-én fognak felbontatni.

Pályázók kötelesek bánatpénzül 400 frtot a társulat
pénztárába készpénzben, vagy állami letétre alkalmas
értékpapirban Zomborban 1898. évi október hó 28-ik
napjának déli 12 órára kitűzött határidőig a társulati
pénztáros által kiállítandó elismervény ellenében befizetni.

A munkálatokra vonatkozó általános s részletes
feltételek, valamint a vállalkozóval kötendő szerződés
mintája, egy a munkálatok kiviteli módzatának a le-
írása is, a monostorszegh-apatini ármentesítő társulat
igazgatóságánál (szöntai ut 213. sz. a.) a hivatalos órák
alatt megtekinthetők.

Nemcsak okleveles, hanem ezen munkálatok körül
tapasztalatot s gyakorlatot szerzett mérnökök ajánlatai
is figyelembe vétetnek.

Kelt Zomborban, 1898. évi szeptember hó 30-án.

KARÁCSON GYULA s. k.,
miniszteri biztos.

3-1